

Govju kazaks

Deja 8 pāriem un vienai meitai vai puisim
Jāņa Ērgļa horeogrāfija un apraksts
Jāņa Grigaļa mūzikas apdare

„Govju kazaks”-sižetiska sacensību deja. Saimniece sit pa klabatu ritmu (1.att.), kas domāts talcinieku sasaukšanai mājās. Lai uzmundrinātu tos un paskatītos vai darbā nav pārāk noguruši, saimniece uzsāk jautru danci.

Dejā izmantotas 5 kustības. Rokas brīvas gar sāniem. Kustības izpilda rotaļīgi, enerģiski. Katru kustību saimniece pavada ar ritmu, kuru izpilda sitot ar koka āmurīti pa dēli (2.att.). Šo ritmu dejas laikā izpilda arī dejotāji.

1.att.
Plaukstas 4 -x

2.att.

Ritms : „Viens-” -plaukstu sasitiens
„-i” - plaukstu sasitiens
„Di-” -plaukstu sasitiens
„-i” - plaukstu sasitiens
„Trīs-” -plaukstu sasitiens
„-i” - pauze
„Četr-” -plaukstu sasitiens
„-i” - plaukstu sasitiens.

Meitām ieteicam dejot brunčos, blūzēs, priekšauts un ap kaklu lakats. Puīšiem kreklos un biksēs un ja ir – salmenīcas. Abiem kājās pastalas. Saimniecei - daudz bagātāks kostīms, atbilstoši saimnieces statusam.

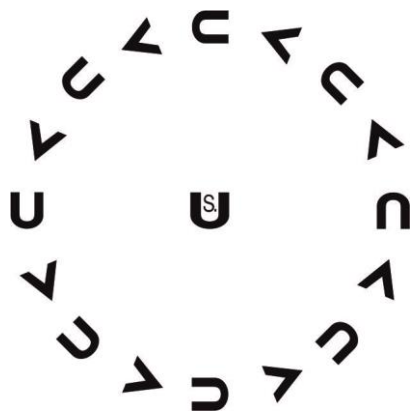
Deja pirmo reizi iestudēta 1995. gadā Latvijas Valsts deju ansamblī „Daile”.

Dejotāji nostājušies pa 4 pāri labās un kreisās puses kulisēs. Mūzikas ievada sākumā, saimniece ar sasaukšanas ritmu, aicina talciniekus uz skatuvi.

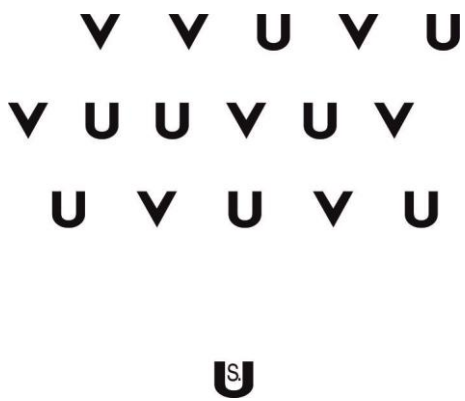
Ievads

Mūzikas ievada daļa(1.-8.t.)

1. – 8.t. Dejotāji, ar gājiena soļiem, sitot ar plaukstām ritmu, virzas uz skatuves centru un nostājas aplī (1.zīm.). 1. – 2.t. ritmu sit saimniece, 3. – 4.t. ritmu sit dejotāji. 5. – 6.t. ritmu sit saimniece, 7.t. ritmu sit dejotāji. 8.t. uz „viens” izpilda ielecienu VI pozīcijā, uz „divi” ceļ ceļī saliektu labo kāju uz aizmuguri vienlaicīgi izstieptu kreiso roku liek priekšā stāvošam uz kreisā pleca un ar labo roku satver priekšā stāvošā pacelto kāju pie potītes. Saimniece nostājas apļa centrā.

1. Zīm.

2. Zīm.

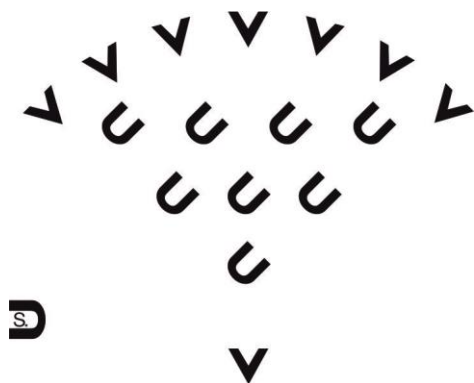
Pirmais gājiens

Mūzikas I daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

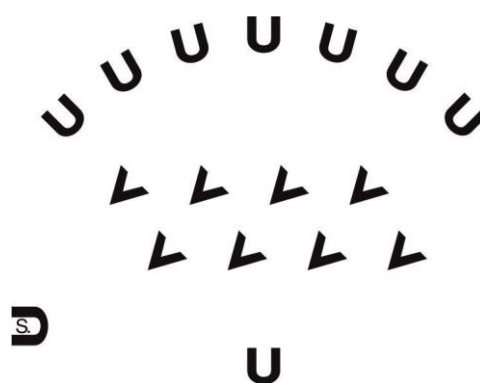
1. – 16.t. Lecot uz kreisās kājas dejotāji virzas DCV. Saimniece apļa vidū sit ritmu. Pirmo mūzikas frāzi sit, otro iztur pauzi, trešā – sit, ceturtajā iztur pauzi.

Starpspēle

1. – 4.t. Dejtāji atlaiž satvērienu un ar 8 gājiena soļiem izvietojas pa visu skatuvi kā parādīts 2. zīm. Skatuves priekšplānā iznāk saimniece.

3. Zīm.

4. Zīm.

Otrais gājiens

Mūzikas II daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t. Saimniece izpilda 1. kustību. Pārējie dejotāji izrāda interesi, vēro un mācās, lai varētu atkārtot kustību un sit ritmu 1. – 2.t. pauze, 3. – 4.t. sit ritmu. 5. – 8.t. atkārtu 1. – 4.t. darbību.

9. – 16.t. Dejtāji atkārtu 1. kustību, rokas sānos. Saimniece vēro, kurš labāk izpilda kustību un sit ritmu. Pirmo mūzikas frāzi sit, otro iztur pauzi, trešā – sit, ceturtajā iztur pauzi.

Starpspēle

1. – 4.t. Dejtāji izpilda 8 gājiena soļus un nostājas kā parādīts 3. zīm. Saimniece izvēlas savā vietā dejotāju, tas ir puisis un ierāda viņam vietu skatuves priekšplānā.

Trešais gājiens

Mūzikas III daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t. Puisis „solists” izpilda 2. kustību. Meitas vēro un mācās, lai varētu atkārtot kustību. 1. – 2.t. ritmu sit saimniece, 3. – 4.t.. ritmu sit dejotāji. 5. – 8.t. atkārtot 1. – 4.t. darbību.
9. – 16.t. Meitas dejo 2. kustību. Puiši skatās, vai meitām izdodas atkārtot kustību un kopā ar saimnieci sit ritmu. 9. – 10.t. ritmu sit saimniece, 11. – 12.t.. ritmu sit puiši. 13. – 16.t. atkārtot 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t. Dejotāji izpilda 8 gājiena soļus un nostājas kā parādīts 4. zīm. Puisis „solists” izvēlas savā vietā dejotāju, tā ir meita un ierāda viņai vietu skatuves priekšplānā.

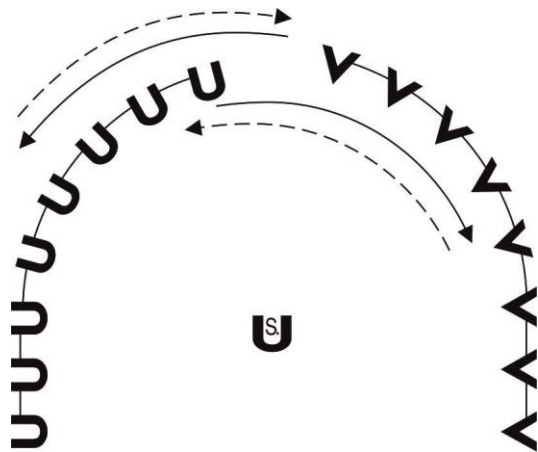
Ceturtais gājiens

Mūzikas I daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

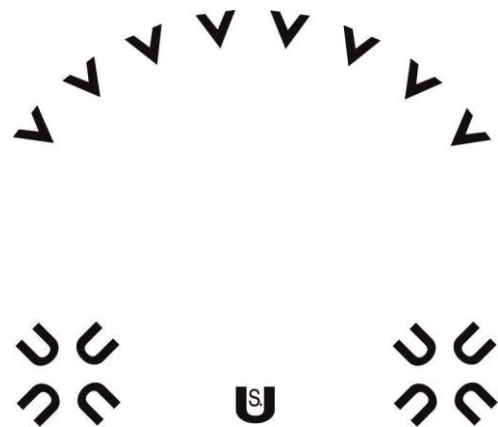
1. – 8.t. Meita „soliste” izpilda 3. kustību. Puiši vēro un mācās, lai varētu atkārtot kustību. 1. – 2.t. ritmu sit saimniece, 3. – 4.t.. ritmu sit dejotāji. 5. – 8.t. atkārtot 1. – 4.t. darbību.
9. – 16.t. Puiši dejo 3. kustību. Meitas skatās, vai puišiem izdodas atkārtot kustību un kopā ar saimnieci sit ritmu. 9. – 10.t. ritmu sit saimniece, 11. – 12.t.. ritmu sit meitas. 13. – 16.t. atkārtot 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t. Dejotāji ar 6 gājiena soļiem iet un nostājas kā parādīts 5. zīm. 4.t. uz „viens” izpilda ielecienu VI pozīcijā, rokas gar sāniem. Uz „divi” puiši ceļ ceļi nostieptu kreiso kāju, meitenes labo kāju sānis priekšā savam blakus stāvošam partnerim. Virknē blakus stāvošais dejotājs ar abām rokām satver pacelto kāju aiz poftes. Saimniece nostājas skatuves centrā.

5. Zīm.

6. Zīm.

Piektais gājiens

Mūzikas II daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t. Dejotāji, lecot uz vienas kājas, virzas kā parādīts 5.zīm. un saimainās vietām. Saimniece sit ritmu. 1. – 2.t. sit ritmu, 3. – 4.t.. pauze. 5. – 8.t. atkārtot 1. – 4.t. darbību.

9. – 16.t. Dejojāji to pašu kustību izpilda atpakaļ uz savām vietām. Saimniece sit ritmu. 9. – 10.t. sit ritmu, 11. – 12.t. pauze. 13. – 16.t. atkārtu 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t. Dejojāji ar 8 gājiena soļiem iet un nostājas kā parādīts 6. zīm. Saimniece nostājas skatuves priekšplāna centrā.

Sestais gājiens

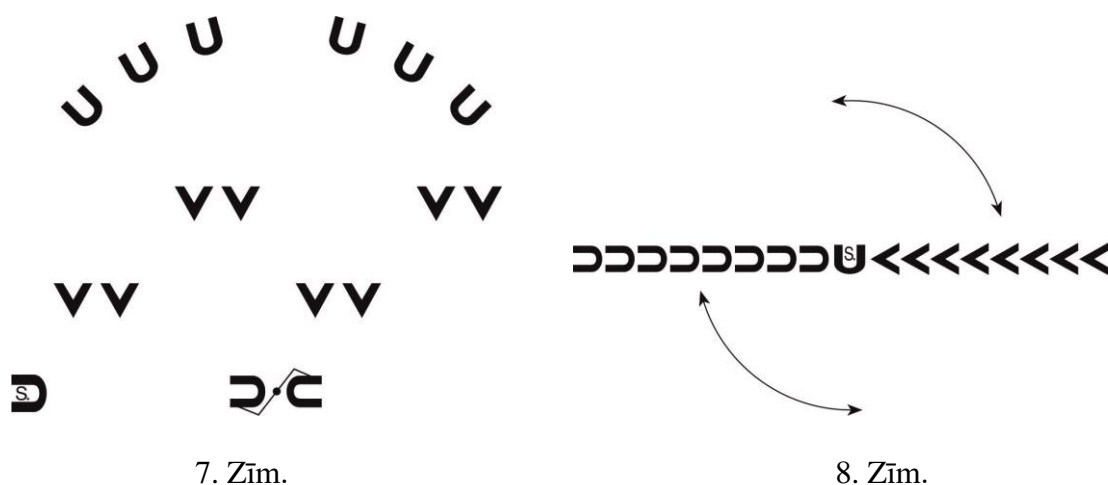
Mūzikas III daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t. Saimniece, pacēlusi labo kāju diagonāli sānis pa labi 45° augstumā, uz vietas izpilda lēcienus un strauji griežas pa labi. Rokas atvērtas sānis vaļā. Meitas vēro un mācās, lai varētu atkārtot kustību. Dejojāji sit ritmu 1. – 2.t. pauze, 3. – 4.t. sit ritmu. 5. – 8.t. atkārtu 1. – 4.t. darbību.

9. – 16.t. Meitenes atkārtu saimnieces darbību. Rokas sānos. Puiši vēro notiekošo un kopā ar saimnieci sit ritmu. 9. – 10.t. ritmu sit saimniece, 11. – 12.t. ritmu sit puiši. 13. – 16.t. atkārtu 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t. Ar 8 gājiena soļiem iet un nostājas kā parādīts 7. zīm. No katra apla viena meitene dodas uz skatuves priekšplānu un nostājas ar skatu viena pret otru. Solistēm 4.t. uz „viens” ieleciens VI pozīcijā, rokas gar sāniem, uz „divi” ceļ celī nostieptu labo kāju uz priekšu 90° augstumā, tā, lai kāja atrastos pie partneres kreisajiem sāniem un ar kreiso roku satver partneres labo kāju aiz potītes. Labās rokas sadotas, elkonī ieliektas, paceltas krūšu augstumā.

Septītais gājiens

Mūzikas I daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t. Solistes izpilda 4. kustību. Puiši, sadalās pāros, vēro un mācās, lai varētu atkārtot kustību. Dejojāji sit ritmu 1. – 2.t. pauze, 3. – 4.t. sit ritmu. 5. – 8.t. atkārtu 1. – 4.t. darbību. 8.t. puiši pagriežas ar skatu viens pret otru un izpilda solistu VI gājiena, starpspēles, 4.t. darbību.

9. – 16.t. Puiši atkārtu solistu 4. kombinācijas darbību. Solistes meitas pāriet malā katra uz savu pusi. Visas meitas vēro notiekošo un kopā ar saimnieci sit ritmu. 9. – 10.t. ritmu sit saimniece, 11. – 12.t. ritmu sit meitas. 13. – 16.t. atkārtu 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t.

Dejotāji ar 6 gājiena soļiem iet un nostājas kā parādīts 8. zīm. 4.t. uz „viens” izpilda ielecienu VI pozīcijā, rokas gar sāniem. Uz „divi” ceļ ceļ saliektu labo kāju uz aizmuguri vienlaicīgi izstieptu kreiso roku liek priekšā stāvošam uz kreisā pleca un ar labo roku satver priekšā stāvošā pacelto kāju pie potītes. Rindas galējais puisis un meita kāju augšā neceļ ar abām rokām satver priekšā stāvošā pacelto kāju pie potītes. Saimniece nostājas skatuves centrā starp dejotājiem.

Astotais gājiens

Mūzikas II daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t.

Dejotāji, lecot uz vienas kājas, virzas kā parādīts 8.zīm. un nonāk pretējās vietās. Rindas galā stāvošie izpilda galopa soļus. 8.t. „viens” atlaiž priekšā stāvošo kāju, izpilda ielecienu VI pozīcijā. Rokas gar sāniem. „divi” paceļ otru kāju. 1. – 2.t. saimniece sit 4 sitienus, 3.t. centrā stāvošais virknes pirmais puisis 3 reizes sasiplaukstas, 4.t. centrā stāvošā virknes pirmā meita 3 reizes sasiplaukstas. 5. – 8.t. saimniece un virknes pirmie dejotāji atkārto 1. – 4.t. darbību.

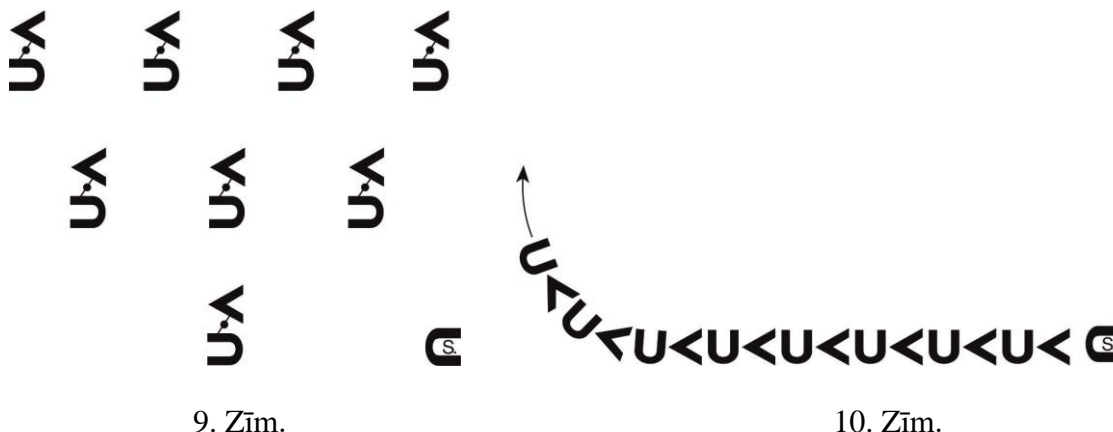
9. – 16.t.

Dejotāji, atkārto gājiena 1. – 8.t. darbību. Lec uz labās kājas un dejo atpakaļ uz savām vietām.

Starpspēle

1. – 4.t.

Dejotāji ar 8 soļiem iziet un nostājas kā parādīts 9. zīm. Priekšplānā iznāk viens pāris un 4.t. izpilda ielecienu un nostājas 5. kombinācijas aptvērīnā.

Devītais gājiens

Mūzikas III daļa (1.-16.t.) un starpspēle 4 t.

1. – 8.t.

Solo pāris izpilda 5. kombināciju. Pārējie vēro un mācās, 8.t. izpilda ielecienu un nostājas aptvērīnā. Saimniece sit ritmu. 1. – 2.t. sit ritmu, 3. – 4.t. pauze. 5. – 8.t. atkārto 1. – 4.t. darbību.

9. – 16.t.

Pārējie pievienojas solistiem un izpilda 5. kombināciju. Solisti un saimniece sit ritmu. 9. – 10.t. saimniece sit ritmu, 11. – 12.t. solo pāris. 13. – 16.t. atkārto 9. – 12.t. darbību.

Starpspēle

1. – 4.t.

Dejotāji ar 6 gājiena soļiem dodas uz skatuves priekšplānu (10. zīm.). 4.t. uz „viens” izpilda ielecienu 6. kāju pozīcijā. Rokas gar sāniem. Uz „divi” meitenes ceļ taisnu, ceļ nostieptu kāju uz sāniem 90° augstumā. Puiši kreiso

kāju celī saliektu ceļ atpakaļ.. Visi dejojāji pietur priekšā stāvošā dejojāja kāju aiz potītes.

Aizgājiens

Mūzikas II daļa (1.-16.t.) un starpspēle 8 t.

9. – 16.t. Dejojāji, lecot uz vienas kājas, iedejo skatuves kreisajā kulisēs. Saimniece, lekdama uz vienas kājas, viņiem seko.

Starpspēle

1. – 8.t. Dejojāji brīvi ar gājiena soļiem atgriežas uz skatuvi vienā līnijā un pēdējā taktī izpilda paklanīšano

Kustību apraksts

1. Kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – Kājas VI pozīcijā, rokas sānos.

1.t. „viens” ar labo kāju neliels lēciens sānis pa labi, vienlaicīgi kreiso kāju ceļ celī nostieptu 90° augstumā.

„divi” ar nelielu lēcienu uz labās kājas, kreiso kāju liek blakus labajai kājai VI pozīcijā.

2.t. „viens” labo kāju, celī saliektu un pēdā nostieptu, liek pie kreisās kājas muskuļa, vienlaicīgi izpilda lēcienu uz kreisās kājas griežoties pa labi 360°.

„divi” labo kāju noliek blakus kreisajai kājai VI pozīcijā.

3. – 4.t. Atkārto 1. – 2.t. darbību ar otru kāju un griezienu izpilda pa kreisi.

2. Kustība

Kustību izpilda 8 t.

Sākuma stāvoklis – Dejojāji stāv pagriezušies diagonāli pa labi. Rokas brīvas.

1.t. „viens” neliels lēciens uz kreisās kājas, labo kāju, nedaudz saliektu, vērē uz aizmuguri 45° augstumā.

„divi” neliels lēciens uz kreisās kājas, labo kāju nedaudz saliektu, vērē uz priekšu 45° augstumā.

2.t. „viens” labo kāju noliek blakus kreisajai kājai, vienlaicīgi kreiso kāju celī saliektu un pēdā nostieptu pieliek pie kreisās kājas ikra muskuļa

„divi” lēciens uz labās kājas, veicot pilnu apgriezieni pa kreisi.

3. – 4.t. Saglabājot diagonāles stāvokli, atkārto 1. – 2.t. darbību ar otru kāju un griezienu izpilda pa labi.

5.t. „viens” neliels lēciens uz labās kājas, kreiso kāju, nedaudz saliektu, vērē uz aizmuguri 45° augstumā.

„divi” neliels lēciens uz labās kājas, kreiso kāju nedaudz saliektu, vērē uz priekšu 45° augstumā.

6.t. „viens” neliels lēciens uz labās kājas, kreiso kāju, nedaudz saliektu, vērē uz aizmuguri 45° augstumā.

„divi” neliels lēciens uz labās kājas, kreiso kāju nedaudz saliektu, vērē uz priekšu 45° augstumā.

7. – 8.t. Atkārto 5. – 6.t. darbību.

3. Kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – Kājas VI pozīcijā, rokas gar sāniem.

- 1.t. „viens” solis ar kreiso kāju diagonāli pa kreisi, vienlaicīgi labo kāju celī saliektu ceļ priekšā un ar abām rokām aptver ceļgalus.
„divi” uz kreisās kājas neliels lēciens uz vietas.
2.t. „viens” lēciens uz kreisās kājas diagonāli atpakaļ.
„divi” lēciens uz kreisās kājas uz vietas.
3. – 4.t. četri lēcieni uz kreisās kājas vienlaicīgi uz vietas griežas pa labi divus apļus.
5. – 8.t. Atkārto 1.-4.t. darbību ar otru kāju un virzoties diagonāli pa labi.

4. Kustība

Kustību izpilda 8 t.

Sākuma stāvoklis – Partneri stāv viens otram pretī. Kājas VI pozīcijā.. Rokas gar sāniem.

Starpspēles 4.t. solistes nostājas ar skatu viena pret otru.

- „viens” izpilda ielecienu VI pozīcijā, rokas gar sāniem.
„divi” ceļ celī nostieptu labo kāju uz priekšu 90° augstumā, tā, lai kāja atrastos pie partneres kreisajiem sāniem, un ar kreiso roku paņem partneres labo kāju aiz potītes. Partnerēm labās rokas sadotas, elkonī ieliektas un paceltas krūšu augstumā.
1. – 8.t. Griežoties pa labi 4 apļus uz kreisās kājas izpilda 16 lēcienus. Ar četriem lēcieniem apgriežas vienu apli.
Kad šo kustību izpilda puīši, nepieciešams nolīdzināt griezienu.

5. Kustība

Kustību izpilda 8 t.

Sākuma stāvoklis – meita un puisis nostājas viens otram blakus ar kreisajiem sāniem.

Nedaudz noliecas uz priekšu. Abi paceļ celī nedaudz saliektu labo kāju uz aizmuguri 90° (attitudes). Puisis ar kreiso roku apņem meiteni no mugurpuses ap vidu, bet ar labo roku pietur labo kāju aiz potītes. Meitene ar kreiso roku pietur puīša labo kāju aiz potītes, bet labā roka pacelta sānis II pozīcija ar delnu uz leju.

1. – 8.t. Lecot uz kreisās kājas izpilda 16 lēcienus un strauji griežas uz vietas pa labi DCV 6 apļus (ar seju uz priekšu).

GOVJU KAZAKS

Latviešu tautas mūzika Jāņa Grigaļa apdarē

The musical score is written in 2/4 time and consists of four systems of music. The first system (measures 1-8) is in C major and features a melody with eighth-note patterns. The second system (measures 9-16) is also in C major and continues the melody. The third system (measures 17-22) is in F major and includes a section labeled 'Starpaspēle' (interlude) with a first ending bracket. The fourth system (measures 23-30) is in F major and includes a section labeled 'Plaukstas 4 -x' (clapping 4 -x) with a second ending bracket. Chords are indicated by letters C, G, F, and x below the staff.

Iznāciens - 8 taktis, 1.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 2.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 3.cipars - 16 taktis, 1. cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 2.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 3.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 1.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 4 taktis, 2.cipars - 16 taktis, starpaspēle - 8 taktis.